

openbaar
ministerie

Neergelegd via E-Deposit

7 FEB. 2022

NEERGELEGD TER GRIFFIE
VAN DE ARBEIDSRECHTBANK
TURNHOUT OP...
De Griffier

ADVIES

AUDITORAAT
ARBEIDSRECHTBANK
Kasteelplein 11
2300 - TURNHOUT

Inzake:

V. [REDACTED] F. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

eisende partij

Tegen:

OCMW Mol, gevestigd te 2400 Mol, Jakob Smitslaan 22, vertegenwoordigd door mevrouw M. Peeters, juriste bij volmacht.

verwerende partij

Arbeidsrechtbank te Antwerpen, afdeling Turnhout

2de kamer
A.R. 21/582/A

1. Voorwerp van de vordering

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, op 2 september 2021 vorderde de heer Verrees:

- de vernietiging van de beslissingen van het OCMW van 3 juni 2021 en van 5 augustus 2021 en van de beslissingen over het recht op leefloon voor de maanden januari, februari, maart en april 2021
- in de mate dat het OCMW van Mol de bedragen die door de moeder van verzoeker aan verzoeker heeft geleend als bestaansmiddel in mindering heeft gebracht voor de berekening van het leefloon categorie alleenstaande
- te zeggen voor recht dat de heer V [REDACTED] voor de maanden januari, februari, maart, april, mei en juni (tot en met 20 juni) recht heeft op een leefloon van 831,44 € en het OCMW van Mol te veroordelen om het tekort bij te passen
- OCMW Mol te veroordelen tot de kosten.

Op 30 september 2021 maakte het OCMW Mol haar administratief dossier met haar standpunt m.b.t. de ontvankelijkheid en de grond van de zaak over.

Bij conclusie, via e-deposit overgemaakt op 29 november 2021, herhaalde de heer V [REDACTED] zijn bij verzoekschrift gestelde vorderingen en vorderde hij het OCMW Mol te veroordelen tot betaling van de tekorten ten bedrage van 4005,94 €, meer de wettelijke intresten vanaf de datum opeisbaar wording van de beslissingen conform art. 23 §2 RMI-wet tot datum dagvaarding, meer de gerechtelijke intresten van datum dagvaarding tot datum algehele betaling.

2. De relevante feiten en voorgaanden

De heer V [redacted] baatte vroeger een eigen [redacted] uit. Hij was echter genoodzaakt om te verhuizen. Hij verkocht zijn woning en zocht een huurwoning waar hij zijn [redacted] zou kunnen verderzetten. Hij slaagde er echter niet in om zijn zelfstandige activiteit terug uit te bouwen. Hij kon ook geen beroep doen op werkloosheidsuitkeringen. Ingevolge zijn medische problemen kreeg hij een arbeidsongeschiktheidsuitkering toegewezen, die met ingang van 15 januari 2015 werd stopgezet, waarna hij een aanvraag tot het bekomen van een leefloon richtte aan het OCMW van Mol. Op 3 februari 2015 werd hem het recht op maatschappelijke integratie onder de vorm van een leefloon voor alleenstaanden (leefloon categorie 2) toegekend. Bij beslissing van 18 april 2016 werd het recht op maatschappelijke integratie van een leefloon terug ingetrokken, werd de niet terugvorderbare steun voor de kosten van computer en internet ingetrokken en werd het toegekende leefloon en de toegekende steun voor de kosten voor computer en internet teruggevorderd.

Tegen deze beslissing tekende de heer V [redacted] beroep aan.

Bij vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, van 9 maart 2017 vernietigde de arbeidsrechtbank de beslissing van 18 april 2016 en werd er voor recht gezegd dat er niet kon worden overgegaan tot terugvordering van het leefloon toegekend vanaf 1 mei 2015 en de niet terugvorderbare steun voor de kosten van computer en internet. In dit vonnis werden tevens de debatten heropend om het OCMW van Mol toe te laten een herberekening bij te brengen om na te kunnen gaan of de heer V [redacted] recht had op een leefloon vanaf 1 april 2016. Bij deze herberekening diende onder andere rekening te worden gehouden met de makelaarskosten voor de verkoop van de handelszaak van de heer V [redacted] en het bedrag van € 48 000 dat de heer V [redacted] leende van zijn moeder voor de aankoop van zijn handelszaak en welk bedrag hij na verkoop van de woning terugbetaalde aan zijn moeder op 29 november 2011.

Het OCMW van Mol maakte daarop haar berekening over en de heer V. stelde hiermee in te stemmen. Bij vonnis van 8 juni 2017 besliste de arbeidsrechtbank Antwerpen afdeling Turnhout dan ook dat de heer V. gerechtigd is op achterstallen leefloon tot 30 april 2017 voor een totaal bedrag van € 8.225,38.

In december 2020 ging het OCMW dan over tot herziening van het recht op maatschappelijke integratie onder de vorm van een leefloon, wat resulteerde in meerdere beslissingen tot herziening en tot terugvordering van het leefloon, waartegen de heer V. in beroep ging.

Bij vonnis van 24 juni 2021 oordeelde de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout dat de beslissingen van het OCMW van Mol van 7 januari 2021 en 18 maart 2021 dienden vernietigd te worden en dat de heer V. recht heeft op een leefloon categorie alleenstaande zoals omschreven in de bestreden beslissing van 7 januari 2021.

Ondertussen had het OCMW Mol op 3 juni 2021 de volgende beslissing genomen:

- In toepassing van het Recht op Maatschappelijke Integratie, ingesteld bij de Wet van 26 mei 2002 (art.3), wordt het leefloon zoals vastgesteld voor een alleenstaande persoon herzien en verder toegekend vanaf 01/05/2021.

Berekening:

INKOMSTEN AANVRAGER	
Roerende inkomsten (manueel)	2.088,83
Hulp in natura	8.409,00
TOTAAL INKOMEN	10.488,83
VRIJSTELLING EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	- 250,00
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	10.238,83
BASISBEDRAG EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	11.816,14
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	- 10.238,83
JAARLIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	1.577,31
MAANDELIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	131,44

**Vanaf 01/05/2021 heeft u recht op leefloon van 131,44 euro per maand.
Het leefloon wordt maandelijks uitbetaald via overschrijving op het rekeningnummer
BE25 9730 8726 6082.**

openbaar

n Hierbij delen wij u mee dat het Bijzonder Comité Sociale Dienst in zitting van 05/08/2021 het volgende heeft beslist:

- Terugvordering leefloon gerechtigde ingeschreven in het bevolkingsregister voor een bedrag van 131,44 euro.
- In toepassing van het Recht op Maatschappelijke Integratie, ingesteld bij de Wet van 26 mei 2002, wordt met ingang van 21/06/2021 het leefloon stopgezet.
- In toepassing van het Recht op Maatschappelijke Integratie, ingesteld bij de Wet van 26 mei 2002 (art.3), wordt het leefloon zoals vastgesteld voor een alleenstaande persoon herzien en verder toegekend van 01/06/2021 tot en met 20 juni 2021.

Berekening:

INKOMSTEN AANVRAGER	
Roerende inkomsten (manueel)	2.088,83
TOTAAL INKOMEN	2.088,83
VRIJSTELLING EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	- 250,00
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	1.838,83
BASISBEDRAG EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	11.816,14
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	1.838,83
JAARLIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	9.977,31
MAANDELIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	831,44

Op 5 augustus 2021 werd het volgende beslist:

Hierbij delen wij u mee dat het Bijzonder Comité Sociale Dienst in zitting van 05/08/2021 het volgende heeft beslist:

- Terugvordering leefloon gerechtigde ingeschreven in het bevolkingsregister voor een bedrag van 131,44 euro.
- In toepassing van het Recht op Maatschappelijke Integratie, ingesteld bij de Wet van 26 mei 2002, wordt met ingang van 21/06/2021 het leefloon stopgezet.
- In toepassing van het Recht op Maatschappelijke Integratie, ingesteld bij de Wet van 26 mei 2002 (art.3), wordt het leefloon zoals vastgesteld voor een alleenstaande persoon herzien en verder toegekend van 01/06/2021 tot en met 20 juni 2021.

Berekening:

INKOMSTEN AANVRAGER	
Roerende inkomsten (manueel)	2.088,83
TOTAAL INKOMEN	2.088,83
VRIJSTELLING EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	- 250,00
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	1.838,83
BASISBEDRAG EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	11.816,14
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	1.838,83
JAARLIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	9.977,31
MAANDELIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	831,44

**Vanaf 01/06/2021 heeft u recht op leefloon van 831,44 euro per maand zijnde voor 20 dagen bedraagt het leefloon 554,29 euro.
Een leefloon van 422,85 euro wordt uitbetaald via overschrijving op het rekeningnummer BE25 9730 8726 6082. 131,44 euro wordt ingehouden om het teveel ontvangen leefloon van mei 2021 terug te betalen.**

Motivatie / Informatie:

Herziening leefloon mei 2021 omwille van wijziging inkomsten

Het leefloon van mei 2021 wordt herzien omwille van ontvangen giften. (art.22§1.j van het koninklijk besluit van 11.07.2002 houdende het algemeen reglement betreffende het RMI).
Voor de maand mei werd rekening gehouden met 700,00 terwijl er 950,00 euro aan giften ontvangen werd.

INKOMSTEN AANVRAGER	
Roerende Inkomsten	2.088,83
Giften	11.400,00
TOTAAL INKOMEN	13.488,83
VRUJSTELLING EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	- 0,00
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	13.488,83
BASISBEDRAG EEN ALLEENSTAANDE PERSOON	11.816,14
TOTAAL IN REKENING TE BRENGEN	- 13.488,83
JAARLIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	0,00
MAANDELIJKS UIT TE KEREN BEDRAG	0,00

Dit betekent dat u voor de periode van 1 tot en met 31 mei 2021 geen recht heeft op een leefloon.

Terugvordering leefloon

U ontving voor mei 2021 een leefloon ten bedrage van 131,44 euro. Echter had u geen recht op een leefloon. Het teveel uitbetaalde leefloon, zijnde 131,44 euro wordt teruggevorderd van u (artikel 24§1.2e) van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie). Deze steun zal worden terugbetaald via rechtstreekse inhouding op het leefloon van de maand juni 2021.

De terugvordering tot terugbetaling van het OCMW verjaart overeenkomstig artikel 2277§1, 1° lid van het Burgerlijk Wetboek, of door het verloop van vijf jaar te rekenen vanaf de uitkering van de ten onrechte toegekende financiële steun. Dit betekent dat het OCMW vijf jaar de tijd heeft om dit bedrag van u terug te vragen.

U kan aan het OCMW vragen om het bovenvermeld bedrag in schijven terug te betalen.

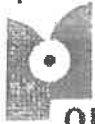
Stopzetting leefloon

Uw recht op leefloon wordt stopgezet vanaf 21 juni 2021 omdat:

- er voldoende inkomsten uit tewerkstelling worden ontvangen vanaf 21 juni 2021.
Er worden geen loonbrieven bezorgd. U geeft zelf geen leefloon meer te willen ontvangen vanaf 21 juni 2021.

Op 2 september 2021 tekende de heer V. beroep aan tegen deze twee beslissingen.

In het verzoekschrift stelde eisende partij dat het OCMW Mol naliel beslissingen te nemen omtrent het recht op leefloon voor de maanden januari, februari, maart en april 2021.

Bij schrijven van 21 september 2021 maakte het OCMW van Mol een berekening over van het leefloon voor die maanden. Bij conclusie van 29 november 2021 stelde eisende partij eveneens beroep in tegen die beslissing.

Sinds 21 juni 2021 is de heer V [REDACTED] aan het werk en hierdoor geniet hij voldoende inkomsten uit zijn tewerkstelling, wat maakt dat hij niet langer beroep doet op het OCMW.

3. In rechte

3.1 Ontvankelijkheid

De vordering van eisende partij komt tijdig en ontvankelijk voor.

Het beroep tegen de beslissing van het OCMW van 21 september 2021 zoals ingediend bij conclusie van 29 november 2021 is eveneens ontvankelijk.

Gelet op de bepalingen van art. 807 Ger.W. kan de eis bij conclusie worden uitgebreid indien de oorzaak van de vordering niet wordt gewijzigd, wat hier het geval is (S.

MOSSELMANS, "Art. 807 Ger.W" in X., Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, I, Deel IV, Boek II, Titel III, Hfdst. I, Ger.W. Art. 807-1 - Ger.W. Art. 807-77, (93) 100.).

3.2 Ten gronde

A. Miskennning van de hoorplicht

Er kan worden vastgesteld dat de heer V [REDACTED] niet werd uitgenodigd om gehoord te worden vooraleer de beslissingen van 3 juni 2021 en van 21 september 2021 werden genomen, wat ook bevestigd wordt door het OCMW.

De hoorplicht is vervat in art. 20 RMI-wet en in art. 7 van het RMI-besluit.

In de RMI-wet is er geen sanctie voorzien bij de miskennning van de hoorplicht.

Voor wat betreft die twee beslissingen is echter de hoorplicht flagrant miskend en zijn de rechten van verdediging derhalve geschonden, zodat de vernietiging van de beide bestreden beslissingen zich opdringt (D. TORFS, M. MASSCHELEIN en R. MARYNISSEN, "OCMW-Dienstverlening", Die Keure, 2019, 236 en de aldaar geciteerd rechtspraak). Eisende partij ontving wél een uitnodiging om gehoord te worden voorafgaand aan de beslissing van 5 augustus 2021. In de uitnodigingsbrief van 27 juli 2021 aan eisende partij werd hij expliciet uitgenodigd om gehoord te worden op de zitting van het Bijzonder Comité Sociale Dienst inzake zijn leefloondossier. Betrokkene was ook effectief aanwezig op die zitting, bijgestaan door zijn raadsman. Eisende partij haalt nu aan dat in de uitnodiging onvoldoende werd gespecificeerd over welke feiten of welke maatregelen de hoorzitting zou handelen.

De uitnodiging, zoals ze voorligt, lijkt me te voldoen aan de bepalingen van art. 20 RMI-wet en art. 7 RMI-besluit. Eisende partij was voldoende geïnformeerd over het voorwerp van de zitting, met name zijn leefloondossier en kon voldoende zijn recht op verdediging uitoefenen.

In tegenstelling dus tot de beslissingen van 3 juni 2021 en van 21 september 2021 dient de beslissing van 5 augustus 2021 niet om die reden vernietigd te worden.

B. Onvoldoende motivering

Vermits de beslissingen van 3 juni 2021 en van 21 september 2021 reeds op basis van de miskennis van de hoorplicht kunnen vernietigd worden, dienen deze beslissingen, voor wat betreft de motivering niet verder onderzocht te worden.

De beslissing van 5 augustus 2021 vermeldt uitdrukkelijk de herziening van het leefloon van mei 2021 omwille van ontvangen giften, het bedrag aan giften dat in rekening werd gebracht en tevens de wettelijke basis waarop de beslissing werd gesteund.

Deze beslissing lijkt me afdoende gemotiveerd te zijn zowel in feite als in rechte.

C. Aanrekenbare bestaansmiddelen

Gelet op het voorgaande en de gestelde vorderingen dient de rechtbank zich thans dus uit te spreken over het recht op leefloon van eisende partij en dit voor de periode van 1 januari 2021 tot 21 juni 2021.

De discussie draait voornamelijk rond de kwalificatie van de financiële steun die eisende partij krijgt van zijn moeder.

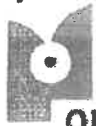
Het OCMW van Mol beschouwt deze bedragen als regelmatige giften, zodat ze op basis van art. 22, § 1, j) van het RMI-besluit, niet vrijgesteld zijn en ze dus overeenkomstig art. 16 RMI-wet als bestaansmiddel moeten aanzien worden. Art. 22 van het RMI-besluit verwijst naar de vrijgestelde bestaansmiddelen en stelt dat met niet-regelmatige giften afkomstig van om het even welke instelling of van personen die niet met de betrokkene samenwonen en die jegens hen niet tot de onderhoudsplicht gehouden zijn, geen rekening wordt gehouden bij het berekenen van de bestaansmiddelen.

Eisende partij houdt voor dat de (regelmatige) financiële steun van de moeder onder de vorm van een lening wordt verschaft, dat het dus geenszins gaat om regelmatige giften en die steun dus ook niet als bestaansmiddel kan aangerekend worden.

In tegenstelling tot wat het OCMW Mol voorhoudt, heeft de arbeidsrechtbank in haar vonnis van 24 juni 2021 nog geen uitspraak gedaan omtrent de kwalificatie van de financiële steun vanwege de moeder. Het citaat dat het OCMW aanhaalt (pg. 3 van de besluiten) uit het vonnis, dient gelezen te worden in de context en dient gelinkt te worden aan de beslissingen die het voorwerp uitmaakten van de procedure.

1
17
18

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Gelet op de betwisting is het aan de rechter om een rechtshandeling te kwalificeren. Hij is niet gebonden door de kwalificatie van de partijen maar het geeft wel weer wat hun bedoeling was.

Art. 8.4.nieuw BW bepaalt omtrent de bewijslast het volgende:

“Hij die meent een ander in rechte te kunnen aanspreken, moet de rechtshandelingen of feiten bewijzen die daaraan ten grondslag liggen.

Hij die beweert bevrijd te zijn, moet de rechtshandelingen of feiten bewijzen die zijn bewering ondersteunen.

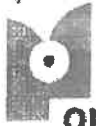
Alle partijen zijn gehouden om mee te werken aan de bewijsvoering.

In geval van twijfel wordt hij die de door hem beweerde rechtshandelingen of feiten moet bewijzen, in het ongelijk gesteld, tenzij de wet anders bepaalt.

De rechter kan, bij een met bijzondere redenen omkleed vonnis, in het licht van uitzonderlijke omstandigheden, bepalen wie de bewijslast draagt wanneer de toepassing van de in de vorige leden opgelegde regels kennelijk onredelijk zou zijn. De rechter kan slechts gebruik maken van deze mogelijkheid wanneer hij alle nuttige onderzoeksmaatregelen heeft bevolen en erover gewaakt heeft dat de partijen meewerken aan de bewijsvoering, zonder op die manier voldoende bewijs te verkrijgen.”

Verwijzend naar het beginstel van de wilsautonomie kwalificeert eisende partij de financiële steun van de moeder als lening, o.a. door bij de storting van de bedragen steeds te vermelden “terug te betalen”. Daarnaast heeft eisende partij ondertussen al enkele malen een terugbetaling verricht (zie stuk 2H).

Indien het OCMW van Mol dan zou oordelen dat het om giften gaat, dient ze dus het bewijs hiervan te leveren.

Een definitie van een gift of schenking is terug te vinden in art. 894 (oud) B.W. dat luidt als volgt:

“Een schenking onder de levenden is een akte waarbij de schenker zich dadelijk en onherroepelijk van de geschonken zaak ontdoet, ten voordele van de begiftigde, die ze aanneemt.”

Om te spreken van een gift moeten dus 2 inhoudelijke voorwaarden voldaan zijn:

- een materieel element: de verarming van de beschikker met een vermogensbestanddeel en de verrijking van de begiftigde;
- een intentioneel element: de vrijgeevige bedoeling waarmee deze beschikker is opgetreden (de animus donandi).

De voorwaarden om te kunnen spreken van een lening (verbruiklening) zijn terug te vinden in art. 1892 (oud) B.W.:

“Verbruiklening is een contract waarbij de ene partij een zekere hoeveelheid zaken die door het gebruik teniet gaan, aan de andere partij afgeeft, onder verplichting voor deze om aan de eerstgenoemde evenzoveel van gelijke soort en hoedanigheid terug te geven.”

Art. 1902 (oud) B.W. bepaalt dat de lener gehouden is de geleende zaken in dezelfde hoeveelheid en hoedanigheid en op de overeengekomen tijd terug te geven.

Eisende partij en zijn moeder houden voor gebonden te zijn door een leningsovereenkomst. Eisende partij is derhalve gehouden om “de geleende zaak” in “dezelfde hoeveelheid” terug te betalen en dus vormen de door zijn moeder ter beschikking gestelde bedragen thans een schuld in hoofde van eisende partij en is deze schuld opeisbaar door zijn moeder. Deze financiële steun dient dan ook duidelijk onderscheiden te worden van een gift, vermits in dat geval eisende partij vrij zou kunnen beschikken over de toegekende bedragen.

Recent is eisende partij (net als in het verleden) over kunnen gaan tot een (gedeeltelijke) terugbetaling van zijn schuld (zie stuk 2H).

Het tegenargument van het OCMW Mol om deze leningsovereenkomst te herkwalficeren als een gift, namelijk het gegeven dat eisende partij noch de intentie noch de mogelijkheden zou hebben om deze ter beschikking gestelde bedragen terug te betalen, wordt door de feiten ontkracht. Indien eisende partij over de financiële mogelijkheid beschikt, lost hij telkens een deel van zijn schulden af. Daarnaast vermeldt elke storting door de moeder duidelijk "terug te betalen". Tenslotte heeft eisende partij steeds in alle openheid de door zijn moeder geleende bedragen (en dus zijn opgebouwde schuld) aan het OCMW meegedeeld.

D. Geen voordeel in natura

Art. 33 van het RMI-besluit stelt dat de kosten verbonden aan de huisvesting die de hoofdverblijfplaats van de aanvrager is, worden in acht genomen als inkomen van de aanvrager als ze ten laste worden genomen door een derde met wie hij niet samenwoont. Men kan vaststellen dat de door de moeder overgeschreven bedragen in de periode in kwestie o.a. vermeldingen bevat als "aanvulling huishuur" of "betaling Aras en Eneco" (zie stuk 2 C van eisende partij). Vermits de moeder de huurprijs niet betaalde aan de verhuurder, maar wel aan de leefloongerechtigde spreekt men niet van een voordeel in natura (zie D. TORFS, M. MASSCHELEIN en R. MARYNISSEN, "OCMW-Dienstverlening", Die Keure, 2019, 162/1 en het aldaar geciteerd vonnis van 1 april 2003 van de arbeidsrechtbank te Dendermonde, afdeling Sint-Niklaas: "volgens Van Dale betekent het begrip in natura: niet in geld maar in goederen of producten, zodat een betaling door een derde aan de betrokkene zelf van een bepaald bedrag niet kan worden aangemerkt als een voordeel in natura in de zin van artikel 33 RMI-besluit").

De door de moeder geleende bedragen kunnen dus ook niet gekwalificeerd worden als "voordeel in natura", overeenkomstig art. 33 RMI-besluit.

